

Sporočilo za javnost

19. evropski teden preprečevanja raka materničnega vratu, 20.–26. januar 2025

V ponedeljek, 20. januarja, se pričinja že 19. evropski teden preprečevanja raka materničnega vratu.

Ljubljana, 17. 1. 2025 - Rak materničnega vratu, ki je četrti najpogostejši rak pri ženskah po svetu, ostaja pomemben javnozdravstveni izziv. Po podatkih iz leta 2022 je bilo v Evropi zabeleženih 58.248 novih primerov raka materničnega vratu in 25.961 smrti. V Sloveniji vsako leto za tem rakom zboli okoli 100 žensk, zaradi predrakavih sprememb se jih zdravi 1.500.

V dvajsetih letih več kot 50-odstotno zmanjšanje zbolewnosti za rakom materničnega vratu

Organizirano populacijsko presejanje za zgodnje odkrivanje predrakavih sprememb materničnega vratu – program ZORA, ki deluje od leta 2003, je pomembno prispevalo k več kot 50-odstotnemu zmanjšanju zbolewnosti za rakom materničnega vratu. Slovenija danes že dosega dva od treh ciljev Svetovne zdravstvene organizacije (SZO) za odpravo tega raka: več kot 70 % pregledanost in učinkovito zdravljenje predrakavih sprememb pri več kot 90 % žensk. Tako kot številne druge evropske države pa tretjega cilja, to je več kot 90 % precepljenost proti HPV, še ne dosega. Skoraj vse primere raka materničnega vratu je namreč mogoče preprečiti s cepljenjem proti HPV, saj so ti raki posledica okužbe s HPV. SZO Slovenijo prepoznava kot eno od držav, ki lahko zaradi dobrih rezultatov programa ZORA med prvimi v Evropi doseže odpravo raka materničnega vratu.

V Sloveniji cepljenje proti HPV že kaže rezultate

Cepljenje proti HPV, ki se v Sloveniji izvaja od leta 2009, ima pomembno vlogo pri preprečevanju raka materničnega vratu. Nedavna raziskava programa ZORA, objavljena v ugledni reviji [*The Lancet Regional Health – Europe*](#), je pokazala, da generacije deklet, ki so po programu cepljene v 6. razredu osnovne šole, za skoraj polovico manj zbolevalo za predrakavim spremembam visoke stopnje (CIN2+) kot generacije, ki te možnosti še niso imele. In to kljub temu, da je trenutna precepljenost v Sloveniji okoli 50 %. Raziskava potrjuje učinkovitost programa cepljenja in poziva k še večjemu prizadevanju za povečanje precepljenosti deklic in dečkov proti HPV na poti k odpravi raka materničnega vratu. Podobno kot SZO, si je tudi Evropska unija v okviru Načrta za boj proti raku zadala cilj, da bo do leta 2030 precepljenost dosegla 90 %.

Povabilo ženskam k rednim pregledom

Doc. dr. Urška Ivanuš, vodja programa ZORA, poudarja: »Redni ginekološki pregledi in odvzemi brisov materničnega vratu so potrebni tudi pri cepljenih ženskah. Cepivo proti HPV namreč ščiti pred najpomembnejšimi, ne pa pred vsemi genotipi, ki lahko povzročijo raka materničnega vratu. Cepljena dekleta, ki se redno udeležujejo programa ZORA, so najbolj zaščitena pred tem rakom, verjetnost, da bodo kadarkoli zbolela, je izjemno majhna.«

Več informacij:

- Gradivo za medije
- Spletna stran ZORA: zora.onko-i.si
- Publikacija [20 let Državnega programa ZORA: Slovenija na poti k odpravi raka materničnega vratu](#)
- E-naslov: zora@onko-i.si

